

Betænkning afgivet af Erhvervsudvalget den 31. maj 2005

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om, at Nationalbanken står for dankortet

[af Frank Aaen (EL) m.fl.]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 15. marts 2005 og var til 1. behandling den 26. april 2005. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Erhvervsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 4 møder.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 1 spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. Udvalgets spørgsmål og økonomi- og erhvervsministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, S, DF, KF og RV) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*.

Et *mindretal* i udvalget (SF og EL) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Det er Enhedslistens opfattelse, at der med dette beslutningsforslag er mulighed for at fremtidssikre dankortet som en billig og effektiv betalingsformidling, som ingen skal kunne tjene på. Desværre vedtager et flertal i Folketinget, at dankortet skal være en gebyrmaskine for pengeinstitutterne, der i forvejen har enorme overskud, jf. L 154, forslag til lov om ændring af lov om visse betalingsmidler.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Kim Andersen (V) Jacob Jensen (V) Kurt Kirkegaard Jensen (V) fmd. Jens Hald Madsen (V)
Marion Pedersen (V) Colette L. Brix (DF) nfmd. Kim Christiansen (DF)
Per Ørum Jørgensen (KF) Jakob Axel Nielsen (KF) Jens Christian Lund (S) Jan Trøjborg (S)
Jens Peter Vernersen (S) Niels Sindal (S) Poul Erik Christensen (RV) Johs. Poulsen (RV)
Poul Henrik Hedeboe (SF) Frank Aaen (EL)

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurinn höfðu ekki meðlimmer í udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Tjóðveldisflokkurinn (TF)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Fólkaflokkurinn (FF)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende B 21**Bilagsnr. Titel**

1	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af beslutningsforslaget
2	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende B 21**Spm.nr. Titel**

1	Spm. om dankortbetalingsstrømmene, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå

Udvalgets spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålet og økonomi- og erhvervsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål 1:

Der var under en debat i folketingsalen om dankort en vis uklarhed om forløbet af dankortbetalingsstrømmene, som udgår fra dankortterminalerne i butikker og virksomheder m.v. samt fra hæveterminalerne i banker, posthuse m.v., hvorfor det var ønskeligt, om ministeren kunne give en oversigt, der er suppleret med en skematisk fremstilling, over, hvordan betalingerne forløber fra de to hovedterminalformer, samt herunder præcisere, hvor stor en del af de enkelte købsbetalinger og hævnings, der passerer henholdsvis Danmarks Nationalbank, PBS og forretningsbankerne. Det var ønskeligt herunder at få klargjort hvor og i hvilket omfang, der sker clearing af beløb.

Svar:

Jeg har bedt Konkurrencestyrelsen om en oversigt over, hvordan betalingerne forløber i forbindelse med Dankorttransaktioner. Konkurrencestyrelsen har oplyst følgende:

Transaktioner i hæveautomater

For dankort-transaktioner gennemført i kontanthæveautomater tilhørende kundens eget pengeinstitut sker der ingen clearing. I 2004 blev der gennemført ca. 36,8 mio. kontanthævninger i pengeinstitutternes egne kontanthæveautomater.

Dankort-transaktioner gennemført i kontanthæveautomater tilhørende *andre* pengeinstitutter cleares ved såkaldt dokumentløs clearing. I 2004 blev der gennemført ca. 14,4 mio. kontanthævninger i andre pengeinstitutters kontanthæveautomater, som blev cleareret via den dokumentløse clearing.

Den dokumentløse clearing fremstilles skematisk i [bilag 1](#). Når en kunde hæver penge i et fremmed pengeinstituts kontanthæveautomat (PI 1) sender PI 1's edb-central besked til kundens eget pengeinstituts (PI 2) edb-central om hævnings og herunder om det tilgodehavende, som PI 1 derved har fået på PI 2.

En gang i døgnet opgør pengeinstitutternes edb-centraler de enkelte pengeinstitutters netto tilgodehavender og gæld til de øvrige pengeinstitutter. Disse opgørelser indberettes til PBS, der foretager den samlede sumclearing (nettoclearing) af alle pengeinstitutternes netto tilgodehavender og gæld, hvori indgår transaktioner såvel fra den dokumentløse clearing som fra dankort-terminaler, jf. nedenfor. Resultatet af sumclearingen indberettes til Nationalbanken, hvor posterings bogføres på pengeinstitutternes konti i Nationalbanken.

Transaktioner i dankort-terminaler

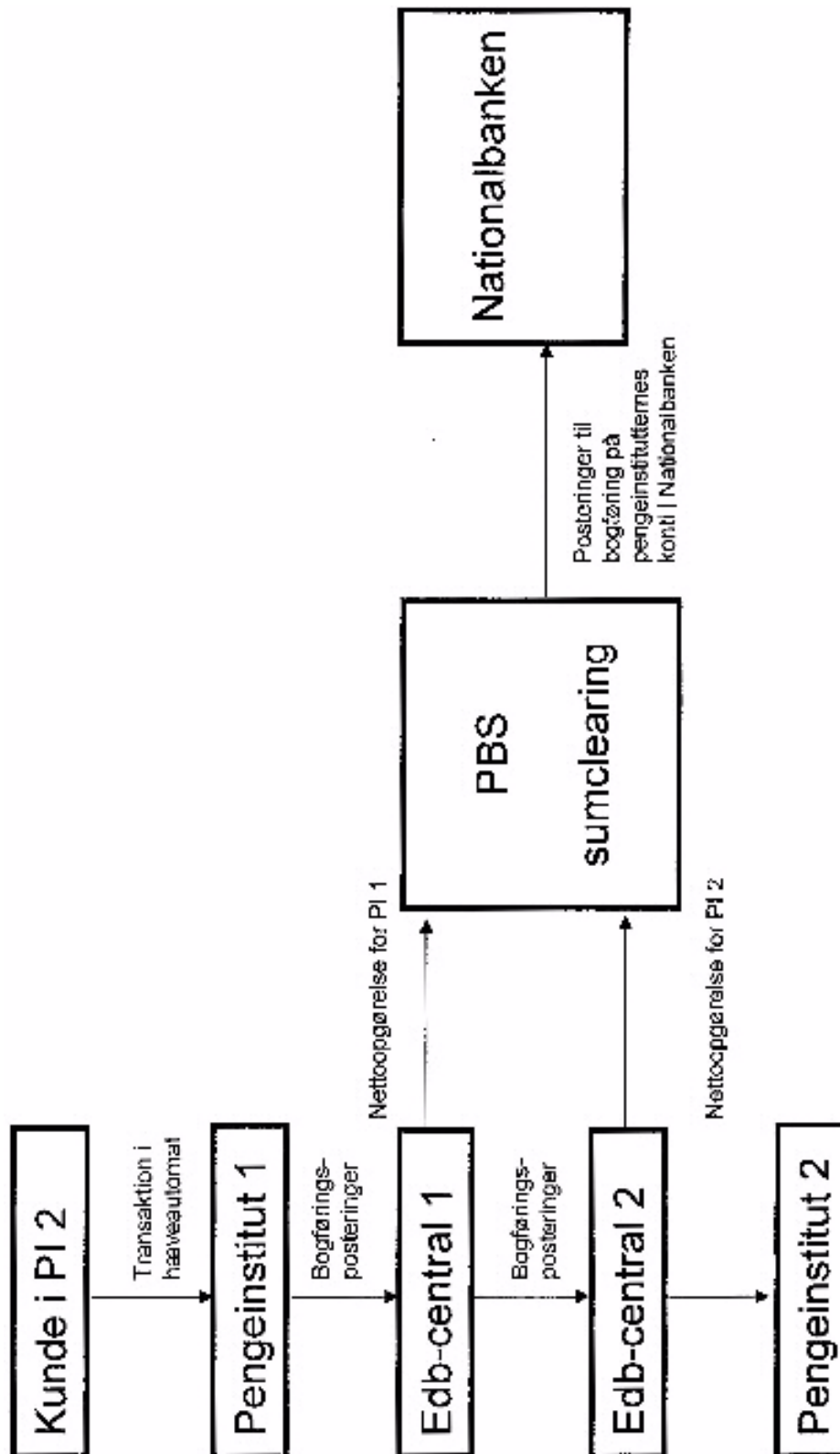
Dankort-transaktioner gennemført i terminaler i forretninger m.v. (fleks-, pin- og teleterminaler) cleares centralt via PBS. I 2004 blev der gennemført ca. 587 mio. dankort-transaktioner (købstransaktioner) hos forretningerne, som blev cleareret via PBS.

I [bilag 2](#) fremstilles PBS-clearingen skematisk. Når en kunde betaler med et betalingskort i en forretning modtager PBS automatisk besked fra forretningens terminal. PBS sender underretning til kundens pengeinstituts edb-central og til forretningens pengeinstituts edb-central om den gennemførte transaktion.

En gang i døgnet opgør PBS de enkelte pengeinstitutters netto tilgodehavender og gæld til de øvrige pengeinstitutter og på baggrund af disse nettoopgørelser foretager PBS den samlede sumclearing for alle pengeinstitutterne. Heri indgår som anført transaktioner såvel fra den dokumentløse

clearing som fra dankort-terminaler. Resultatet af sumclearingen indberettes til Nationalbanken, hvor posterings bogføres på pengeinstitutternes konti i Nationalbanken.

Bilag 1 – clearing ved transaktioner i hæveautomater

Bilag 2 – clearing ved transaktioner i dankort-terminaler

